

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2016.

Јануар 2017.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У 2016. години, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је укупно 6.171 фалсификована новчаница готовог новца, што је за 8,9% више него у истом периоду претходне године, када је откривено 5.667 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то повећање износи 18,9% (9.133.400,00 динара у периоду јануар–децембар 2016. у односу на 7.681.970,00 динара у истом периоду 2015.). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

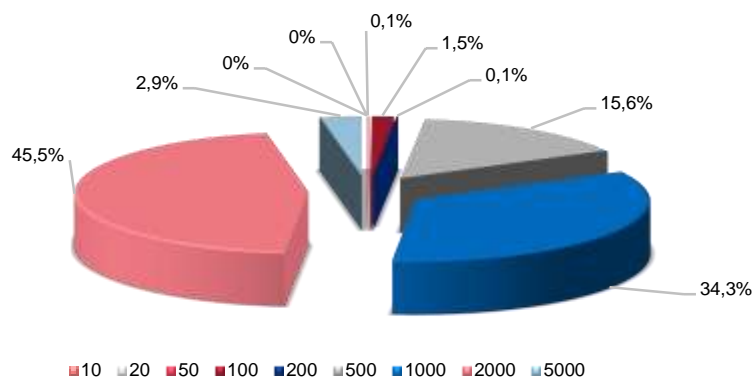
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2016. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	182	2.808	2.115	964	4	94	4	0	0	6.171
Учешће у %	2,9	45,5	34,3	15,6	0,1	1,5	0,1	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 2000, 1000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 95,4% броја фалсификата новчаница готовог новца.

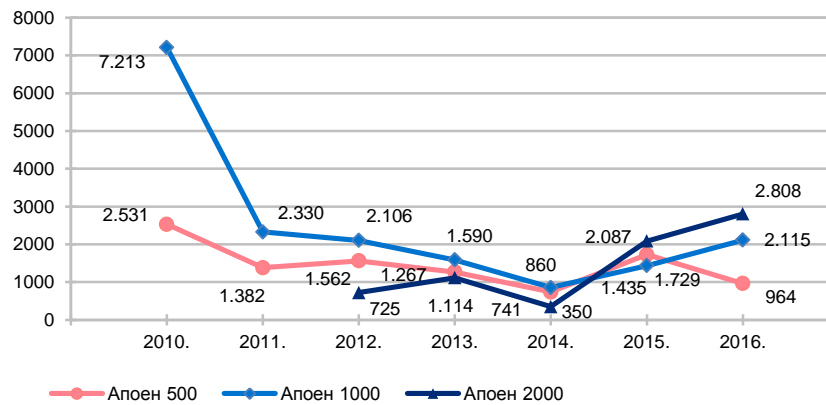
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2016. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. приказано је кретање броја комада откривених фалсификата та три најзаступљенија апоена динара у последњих седам година.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

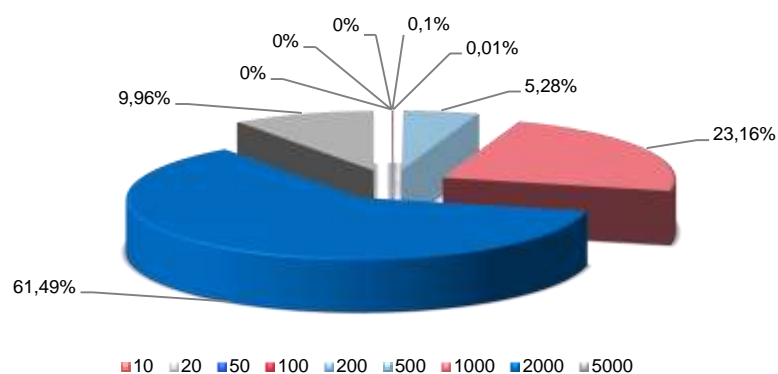
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 динара, затим 1000, 5000 и 500 динара (Табела 2. и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,9% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2016. (у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	910	5.616	2.115	482	0,8	9,4	0,2	0	0	9.133,4
Учешће у %	9,96	61,49	23,16	5,28	0,01	0,1	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2016. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако ставимо у однос откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 31. децембра 2016. износио 320,95 милиона комада новчаница, или 191,9 милијарди динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривен 19,2 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 47.593,7 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 31. 12. 2016.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	3.354.169	16.770.845.000
2000	42.123.339	84.246.678.000
1000	69.941.929	69.941.929.000
500	22.388.271	11.194.135.500
200	21.110.499	4.222.099.800
100	26.492.267	2.649.226.700
50	27.186.885	1.359.344.250
20	43.580.461	871.609.220
10	64.773.984	647.739.840
Укупно:	320.951.804	191.903.607.310

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–децембар 2016. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 2.095 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 19% мање него у 2015. години, када је откривен 2.587 комад тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

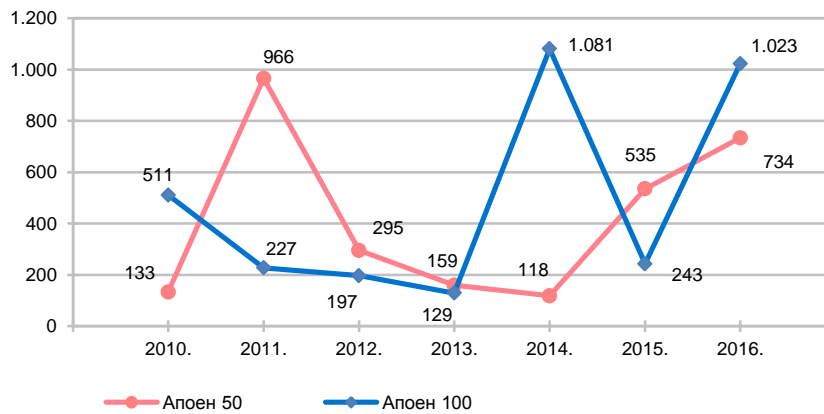
Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2016. (у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD				Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	5		100	50	20	1			
Комада	74	90	1.023	734	49	1	1.971	107	2	1	1	111	13	2.095
Учешће у %	3,5	4,3	48,8	35	2,3	0,1	94,1	5,1	0,1	0,1	0,1	5,3	0,6	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривено је укупно 1.971 комад фалсификованих новчаница евра, што је за 45,2% више него претходне године, када је евидентирано 1.357 комада тих новчаница. Највећи је удео фалсификованих новчаница апоена од 100 евра, а у 2016. години откривено је преко четири пута више тог апоена у односу на претходну годину. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 100 и 50 евра, у последњих седам година приказан је на Графикону 4.

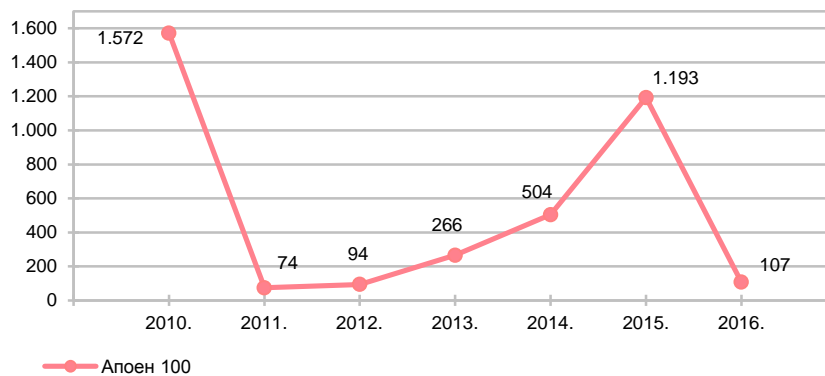
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У току 2016. године откривено је 111 комада фалсификованих новчаница америчког долара, што је скоро једанаест пута мање него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 1.205 комада тих новчаница. Од тога готово је искључиво евидентиран фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих седам година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

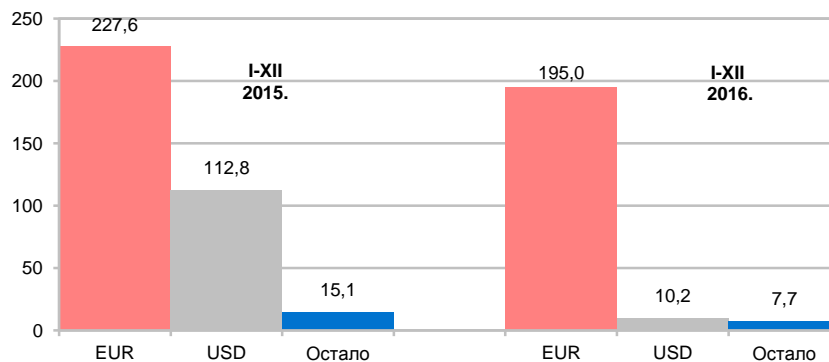

Извор: Народна банка Србије.

Групу валута „Остало“ у Табели 4. чине фалсификоване новчанице пет валута: швајцарског франка (седам комада), немачке марке (три комада), британске фунте (један комад), мађарске форинте (један комад) и руске рубље (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2015. и 2016.**
(износ у хиљадама EUR)

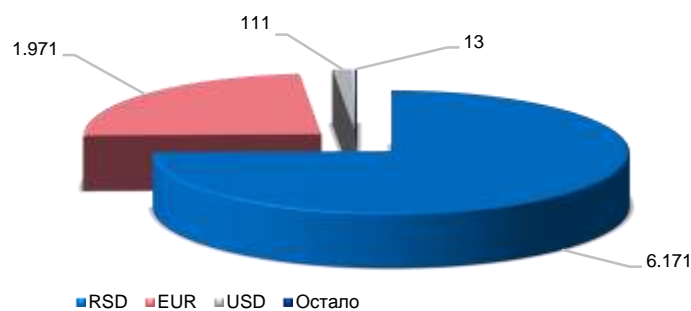

Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–децембар 2016. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2016.**
(у комадима)

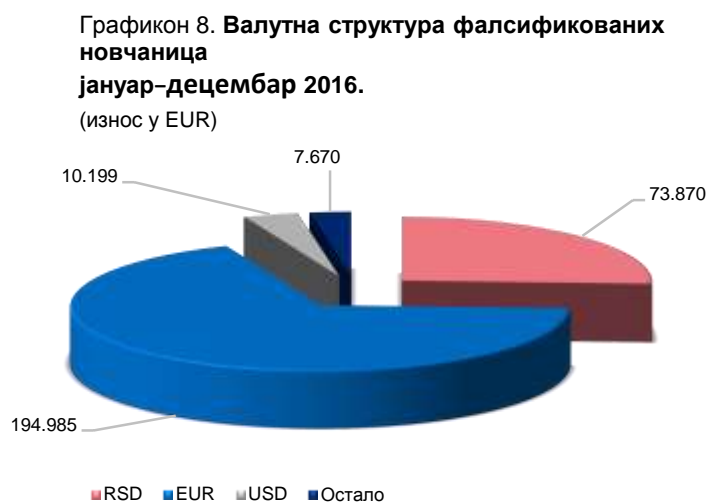

Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2015. и 2016. годину примењен је средњи курс на дан 10. јануара 2017. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (74,7%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2016. години најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима² (Графикон 8).

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (68%) и домаће валуте (25,8%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро примењен је средњи курс на дан 10. јануара 2017. године.